

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

**Силабус навчальної дисципліни
«Емоційний інтелект в роботі парамедика»**

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредитів ЄКТС
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії м. Одеса, Воробйова, 11
Викладач (-і)	Євген Опря – завідувач кафедри, д.м.н, професор Павло Єрмуракі, к.мед.н., доцент кафедри
Контактна інформація	Е-mail: tatyana.chernova@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 16.00 четвер, з 9.00 до 12.00 субота Онлайн консультації за домовленістю з викладачем з 16.00 до 18.00 у будні, з 9.00 до 12.00 субота Посилання на онлайн-консультації надається кожній групі під час занять окремо

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – забезпечення отримання теоретичних знань про емоційний інтелект, вироблення навичок щодо практичного застосування і управління власними емоціями, своєю мотивацією, думками і поведінкою. Емоційний інтелект як ресурс для особистісного та професійного життя.

Мета дисципліни: розширити та систематизувати знання про емоційний інтелект та його компоненти, детермінанти його становлення та функціонування, навички діагностики та розвитку в особистісному житті та професійній діяльності. Формування емоційної компетентності здобувача на основі дисциплінарних результатів навчання в галузі управління емоційним інтелектом для особистісного та професійного розвитку.

Завдання навчальної дисципліни:

1. Компоненти, види, факти та міфи про емоційний інтелект.
2. Діагностика показників емоційного інтелекту.
3. Розуміння власних емоцій як компонент емоційного інтелекту.
4. Розуміння емоцій інших як компонент емоційного інтелекту.
5. Управління власними емоціями як компонент емоційного інтелекту.
6. Управління емоціями інших як компонент емоційного інтелекту.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні:

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Знати:

- психологічний зміст поняття «емоційний інтелект»;
- власні переваги та обмеження, переваги та обмеження інших;
- техніки і методики по управлінню емоціями;
- техніки розвитку емоційного інтелекту

Вміти:

- аналізувати складові власного емоційного інтелекту та емоційного інтелекту іншого;
- проводити самодіагностику та діагностику емоційного інтелекту;
- оволодіти вміннями розвитку емоційного інтелекту в особистісному житті та професійній діяльності.
- створювати власну особистісну та професійну траєкторію на основі карти свого емоційного інтелекту.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання:

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій; практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання.

Лекції.

Практичні заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота: робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять; самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка презентації для захисту індивідуального завдання.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Емоційний інтелект як предмет психологічних досліджень.

Загальні уявлення про емоційний інтелект. Емоційна грамотність. Історія формування поняття „емоційний інтелект”. Зміст поняття „емоційна розумність”. Стан проблеми дослідження інтелекту в психологічній науці. Теорія множинності виявлення інтелекту. Види емоційного інтелекту: внутрішньоособистісний, міжособистісний. Особливості емоційного інтелекту в системі професійно важливих якостей.

Тема 2. Емоційний компонент як одна із складових емоційного інтелекту.

Емоції. Прості та складні емоції. Сутність різних видів емоцій (гнів, страх, щастя, любов, здивування, відроза, печаль, оптимізм, надія). Поняття амбівалентності. Теорія про базові емоції Пола Екмана. Колесо емоцій Роберта Плутчика. Емоційна чутливість. Синдром Стендаля. Емоційний дальтонізм та інші емоційні стани. Боварізм. Сутність поняття «емпатія». Рівні розвитку емпатії. Характеристика емоційно-чутливої особистості. Дефектне застосування емпатії. Емпатійне розуміння. Емпатійна стійкість. Особистісна та ситуативна тривожність. Мотивація досягнення та її взаємозв'язок з емоційним інтелектом.

Тема 3. Когнітивний компонент як одна із складових емоційного інтелекту.

Подив як збудник пізнання. Стадії виникнення подиву. Цікавість, як вияв ситуативного інтересу. Моральні, естетичні, інтелектуальні почуття. Почуття гумору. Почуття впевненості-непевності (сумніву). Класифікація типів людей за Дж. Мейером. Способи досягнення емоційного балансу. Сутність поняття «рефлексія». Основні форми рефлексії. Самооцінка та її роль в структурі емоційного інтелекту. Напруженість як готовність індивіда до боротьби за

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

збереження (відновлення) звичного і стабільного соціального середовища.

Тема 4. Доцільність розгляду емоційного інтелекту як вирішального фактора успішності самореалізації особистості.

Управління власними емоціями у професійній діяльності. Емоційний інтелект як основний інструмент успішності керівника. Співпереживання: вміння прислухатися до почуттів інших людей, розуміння їх позиції і активний прояв співчутливого ставлення до їх проблем. Ділова поінформованість: розуміння поточних подій, ієрархії відповідальності і політики на організаційному рівні. Запобігливість: здатність визнавати і задовольняти потреби підлеглих. Стресозахисна та адаптивна фікції емоційного інтелекту як інтегральної особистісної властивості, що зумовлюються динамічною єдністю диспозиційних властивостей особистості та особливостями зовнішнього прояву її актуальних переживань.

Тема 5. Поведінковий компонент як одна із складових емоційного інтелекту.

Способи викликання бажаних емоцій. Контроль емоційних станів. Усунення небажаних емоційних станів. Сутність прийомів «відключення», «переключення», «зниження значимості майбутньої діяльності». Фасилітація та енгібіція. Організуюча функція емоцій. Емоційне вигорання. Складові синдрому вигорання (модель К.Маслач - С.Джексон). Способи зняття емоційної напруги. Керування інтенсивністю емоцій. Психологічна гнучкість у побудові стосунків.

Тема 6. Управління емоціями інших людей як засіб конструктивної взаємодії. Сучасні технології розвитку емоційного інтелекту.

Усвідомлювання своїх емоцій та аналіз їх для ухвалення усвідомлених рішень. Виявлення своїх способів проживання і вираження емоцій (мистецтво, творчість, письмо, спілкування з близькими, фізичну активність, медитація). Майндфулнес, глибоке дихання, йога – як засоби зниження занепокоєння й напруги при людській взаємодії. Технологія особистісно орієнтованого навчання. Технологія ситуативного моделювання. Проектні технології. Технологія критичного мислення. Технологія вітагенного навчання (розуміння станів життя і діяльності).

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Емоційний інтелект лідера / Деніел Гоулман, Річард Бояціс, Енні Маккі. Київ: Наш формат, 2019. 288 с.
2. Ліза Фельдман Барретт Як народжуються емоції. Таємне життя мозку. Київ: Клуб Сімейного Дозвілля, 2018. 480 с.
3. Деніел Гоулман Емоційний інтелект. Київ: Vivat, 2018. 512 с.
4. Охорона здоров'я і права людини: ресурсний посібник / ред. Дж. Коен, Т. Езер, П. МакАдамс, М. Мілоф; пер. з англ. Н. Шевчук; наук. ред. укр. версії І. Сенюта. – 5-те вид., доповнене. Львів: Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2019. 600 с.
5. Сироїд Т.Л. Міжнародні стандарти в галузі забезпечення права на здоров'я та практика їхнього застосування. Київ, 2021. 166 с.

Додаткова:

1. Шавкун І.Г. Сутність та атрибути комунікації в умовах глобалізації. *Гілея: науковий вісник*. Збірник наукових праць. 2010. Вип. 35. С. 260 - 268. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Shavkun/0009005.pdf>
2. Дмитерчук Т. Роль ЗМІ у формуванні іміджу державних службовців в Україні. Науковий блог Національний університет Острозька академія. URL: <https://naub.oa.edu.ua/2013/rol-zmi-uformuvanni-imidzhu-derzhavnyh-sluzhbovtsiv-v-ukrajini/>.
3. Носенко Е. Л. Емоційний інтелект: концептуалізація феномену, основні функції : монографія / Е. Л. Носенко, Н. В. Коврига. Київ : Вища школа, 2003. 159 с.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Електронні інформаційні ресурси:

1. Актуальні проблеми психології». Наукові праці Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Режим доступу: <http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури. Режим доступу: <http://psylib.kiev.ua/>
4. American Psychologist. Journal of American Psychological Association. Режим доступу: <https://www.apa.org/pubs/journals/amp/>
5. Journal of Personality and Social Psychology. Journal of American Psychological Association. Режим доступу: <https://www.apa.org/pubs/journals/psp/>
6. Science: (AAAS). Режим доступу: <http://www.sciencemag.org>
7. Taylor & Francis. Режим доступу: <http://www.informaworld.com>
8. ScienceDirect. Режим доступу: www.sciencedirect.com

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи студентів.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь в занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на семінарських заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50%

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

	відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;
- самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка презентації для захисту індивідуального завдання.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.